

ORSZÁGOS RENDŐR-FŐKAPITÁNYSÁG

Cím: 1139 Budapest Teve u. 4-6. 1903 Bp. Pf.: 314/15
Tel: 443-5573/33104
Fax: 443-5733/33133
E-mail: orfkvezeto@orfk.police.hu

Szám: 29000–105/1297- /2012. P.

Tárgy: alapvető jogot érintő
rendőri intézkedés
elleni panasz elbírálása

HATÁROZAT

A Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) 92. § (1) bekezdésében biztosított jogkörömnél fogva, a panasz tárgyában folytatott eljárásban – figyelemmel az Rtv. 93/A. § (7) bekezdésére, továbbá a Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Panasztestület) 349/2013. (XI. 26.) számú állásfoglalásának megállapításaira – a rendőri intézkedéssel szemben előterjesztett panaszt

elutasítom.

A határozat ellen az Rtv. 93/A. § (9) bekezdése alapján – figyelemmel a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) 100. §-ának (1) bekezdés a) pontjára és (2) bekezdésére, valamint 109. § (1) bekezdés a) pontjára – fellebbezésnek helye nincs, annak felülvizsgálata közvetlenül kérhető a bíróságtól.

A keresetlevelet az Országos Rendőr-főkapitányságnál – a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróságnak címezve (1539 Budapest, Pf.: 632.) – a felülvizsgálni kért határozat közlésétől számított harminc napon belül lehet benyújtani, vagy ajánlott küldeményként postára adni. (A polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 330. § (2) bekezdése; Ket. 109. § (1) bekezdés a) pontja).

A határozatot kapják:

- 1) Panaszos
- 2) Független Rendészeti Panasztestület
- 3) Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Rendőr-főkapitányság vezetője
- 4) Irattár

INDOKOLÁS

I.

A panaszos 2012. november 15-én kelt – 2012. november 16-án elektronikus úton továbbított – beadványa 2012. november 19-én érkezett a Panasztestülethez. Az előadott panasz az alábbiakban foglalható össze:

A panaszos 2012. november 11-én 12:30 órakor lépett ki édesanyja társaságában a lakcíméül szolgáló ingatlanból az utcára. Ekkor egy rendőrségi szolgálati gépkocsi állt meg mellette, amelyből kiszállt két rendőr, akik minden külön közlés nélkül kezét hátra téve megbilincsték, majd előállították a Kazincbarcikai Rendőrkapitányságra.

Miután levették róla a bilincset, és ruházatát átvizsgálták, az előállító helyiségben helyezték el. Elvették a cipőfűzőjét, és a kapucnis felsőjéből kitepték az összehúzó zsinórt, amivel megrongálták azt. Ennek következtében 5.000 Ft kár keletkezett a ruházatában.

Ezt követően több órán keresztül nem szóltak hozzá. Később kihallgatták, és garázdasággal gyanúsították meg, a panaszos azonban nem tett vallomást, mivel nem követett el bűncselekményt.

A rendőrség által kiállított igazolás szerint a panaszos személyi szabadságának korlátozása 19:10 órakor szűnt meg. A panaszos álláspontja szerint az irat valótlan adatokat tartalmaz, mivel személyi szabadságának korlátozása nem 14:25 órakor, hanem 12:30 órakor kezdődött és nem 19:10 órakor, hanem 19:30 órakor fejeződött be, amit a rendőrség épületéből történő távozásakor bekapcsolt telefonjának órája alapján állít.

Távozását megelőzően az igazolással együtt átadták a panaszosnak a 2050420572036 sorszámú nyomtatványt helyszíni bírság kiszabásáról, amelynek olvashatatlan tartalma miatt nem tudta megállapítani, hogy mikor és milyen okból szabtak ki vele szemben 50.000 Ft összegű helyszíni bírságot. A panaszos megjegyezte, hogy ő ilyen iratot nem írt alá, és semmiféle szabálysértés elkövetését nem ismerte el. A panaszos ezt követően előadta, hogy a nyomtatványon az elkövetés idejét 2012. november 11-én, 14:20 órai időpontban rögzítették, a szabálysértés elkövetésének helye pedig a lakcímével egyezik meg. Hozzáfűzte továbbá, hogy mivel 12:30 órától a rendőrségen tartózkodott, ezért 14:20 órakor nem valósíthatta meg a pénzbüntetés alapjául szolgáló szabálysértést. Egyidejűleg kézbesítettek a részére egy idézést is, a bűnügyi nyilvántartásba vétel miatt.

A panaszos kérte ügyének kivizsgálását és az intézkedő rendőrök által okozott kár megtérítését.

A beadványhoz mellékletként az előállítás időtartamáról és a hozzátartozó kiértékeléséről készült rendőrségi igazolás, a helyszíni bírság kiszabásáról kiállított nyomtatvány, a bírság befizetését igazoló készpénzátutalási megbízás, a panaszos – mint gyanúsított – bűnügyi nyilvántartásba vétel céljából történt idézése, valamint 3 db, a panaszos felsőruházatáról készült fényképfelvétel került csatolásra.

A beadványban foglaltak alapján a panaszos a rendőri intézkedés kapcsán az alábbiakat sérelmezte:

- 1.) a rendőri intézkedés jogalapját;
- 2.) a Kazincbarcikai Rendőrkapitányságra történt előállítását;
- 3.) a vele szemben történt kényszerítő eszköz (bilincs) alkalmazását, továbbá a kényszerítő eszköz alkalmazására történő figyelmeztetés elmulasztását;
- 4.) a ruházatátvizsgálás foganatosításának módját – kérve az annak során keletkezett kár megtérítését;
- 5.) az előállítás időtartamáról kiállított igazolás tartalmát;
- 6.) a bűncselekmény elkövetésével való gyanúsítás tényét;
- 7.) továbbá vitatta a szabálysértés elkövetésének tényét, és sérelmezte a helyszíni bírság kiszabását is.

II.

Az Rtv. 92. § (1) bekezdése szerint, akinek az Rtv. IV., V. és VI. fejezetében meghatározott kötelezettség megsértése, a rendőri intézkedés, annak elmulasztása, a kényszerítő eszköz alkalmazása (e fejezet alkalmazásában a továbbiakban együtt: intézkedés) alapvető jogát sértette – választása szerint – panasszal fordulhat az intézkedést foganatosító rendőri szervhez, vagy kérheti, hogy panaszát az országos rendőrfőkapitány, valamint a főigazgatók a Panasztestület által lefolytatott vizsgálatot követően bírálják el.

A büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény (a továbbiakban: Be.) 196. § (1) bekezdése szerint *„Akinek az ügyész vagy a nyomozó hatóság intézkedése vagy intézkedésének elmulasztása a jogait vagy érdekeit közvetlenül sérti, az a tudomásszerzéstől számított nyolc napon belül panasszal élhet.”*

A helyszíni bírság kiszabásával, valamint a rendelkezésre álló jogorvoslati lehetőséggel kapcsolatban a szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi II. évi törvény tartalmazza az irányadó rendelkezéseket.

A kártérítés általános szabályait, valamint a közhatalmi jogkörben okozott károk megtérítésének szabályait a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény szabályozza, míg a kártérítési igény elbírálása a Pp. rendelkezései szerint polgári jogi útra tartozik.

A hivatkozott törvényi rendelkezésekre tekintettel a gyanúsítás ténye miatt tett, valamint a helyszíni bírság kiszabásával kapcsolatos panasz, illetve a panaszos által előterjesztett kártérítési igény jelen közigazgatási hatósági eljárás keretében – hatáskör hiányában – nem bírálható el, ezért a jelen határozatba foglalt döntés arra nem terjed ki.

III.

A Panasztestület a sérelmezett rendőri intézkedéssel kapcsolatban kialakított állásfoglalásában megállapította, hogy a rendőri intézkedés érintette a panaszosnak a Magyarország Alaptörvénye II. cikkében foglalt emberi méltósághoz, illetve az abból levezetett testi integritáshoz, a IV. cikkében biztosított személyes szabadsághoz, valamint a XXIV. cikkében biztosított tisztességes eljáráshoz fűződő jogát.

A Panasztestület álláspontja szerint a panaszos előállítására kellő jogalap birtokában került sor, és tekintettel arra, hogy az intézkedést arányosnak találta, ezért megállapította, hogy az a panaszos személyes szabadsághoz való jogát nem sértette.

A Panasztestület véleménye szerint az előállítás időtartama ugyanakkor szükségtelenül és aránytalanul hosszú volt, ami sértette a panaszos személyes szabadsághoz való jogának érvényesülését, a bilincs kellő jogalap nélkül történt alkalmazása miatt pedig sérült a panaszos emberi méltóságához való alapvető joga.

A Panasztestület megállapította továbbá, hogy a panaszos kártérítési igényének elbírálására, valamint a szabályszegés elkövetésének megítélésére, illetve a panaszossal szemben kiszabott helyszíni bírság jogorvoslat keretében történő felülbírálatára nincs hatásköre.

A megvalósult alapjogsérelem a Panasztestület megítélése szerint elérte a súlyosság azon fokát, amely indokoltá tette a panasz és az állásfoglalás megküldését az országos rendőrfőkapitánynak.

A Panasztestület megküldött állásfoglalására figyelemmel hatásköröm és illetékességem az Rtv. 92. § (1) bekezdésén, valamint az Rtv. 93/A. § (6) és (7) bekezdésén alapul.

IV.

A Ket. 50. § (1) bekezdésében foglalt tényállás tisztázási kötelezettség keretében a hatóság az alábbi bizonyítási eszközök tartalmát vette figyelembe:

- a panaszos 2012. november 15-én kelt beadványa;
- „Igazolás-értesítés” elnevezésű dokumentum az előállítás időtartamáról és a hozzátartozó kiértékeléséről;
- 05040/8845/2012. id. számú, 2012. november 11-én kelt idézés gyanúsított részére;
- a Kazincbarcikai Rendőrkapitányság Bűnügyi Osztályán N.L. tanúkihallgatásáról készült 2012. november 11-én kelt, és 2012. december 05-én kelt jegyzőkönyvek;
- N. L. sérüléseiről a kazincbarcikai Központi Ügyeleti Szolgálat által 2012. november 11-én 14:45 órakor felvett orvosi látlelet és vélemény;
- J 079580 sorszámú jegyzék a letéti tárgyról;
- Nyilatkozat előállított, elővezetett személy tájékoztatásáról és élelmezéséről;
- R. R. r törzsőrmester 2013. január 11-én kelt jelentése;
- K. Á. r. őrmester 2013. január 11-én kelt jelentése;
- J. Zs. r. törzssászlós 2013. január 11-én kelt jelentése;
- P. L. r. főtörzsőrmester 2013. január 11-én kelt jelentése;
- H. G. r. főtörzsőrmester 2013. január 11-én kelt jelentése;
- a Kazincbarcikai Rendőrkapitányság Bűnügyi Osztályán a panaszos gyanúsítottként történt kihallgatásáról készült, 2012. november 11-én kelt, 05040/8845/2012. id. számú jegyzőkönyv;
- az előállítás végrehajtásáról és kényszerítő eszköz alkalmazásáról szóló jelentés, valamint parancsnoki vélemény és kivizsgálás;
- a panaszos által aláírt, Nyilatkozat elnevezésű dokumentum.

V.

A rendőri intézkedés ellen a panaszos által megfogalmazott kifogások kapcsán álláspontom a következő:

1.) A rendőri intézkedés jogalapja

Az Rtv. 13. § (1) bekezdése szerint „*A rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet vagy az államhatár rendjét sértő vagy veszélyeztető tény, körülményt vagy cselekményt észlel, illetve ilyet a tudomására hoznak. Ez a kötelezettség a rendőrt halaszthatatlan esetben szolgálaton kívül is terheli, feltéve, hogy az intézkedés szükségességének időpontjában intézkedésre alkalmas állapotban van.*”

A panaszos előadta, hogy miután kilépett az édesanyjával együtt az épületből az utcára, megállt mellette egy rendőrségi szolgálati gépkocsi, majd az abból kiszálló két rendőr – egyéb előzmény nélkül – intézkedés alá vonta.

A panaszossal szemben intézkedést fogantató r. törzsrőrmester és r. őrmester 2013. január 11-én készült, 05040/171/2013. ált. számú jelentései alapján 2012. november 11-én gépkocsizó járőrszolgálatot teljesítettek Kazincbarcika város területén. Ennek során 14:10 órakor utasítást kaptak az ügyeletvezetőtől arra, hogy jelenjenek meg a Kazincbarcika, Május 1. út 28. 2/2. szám alatti címen, mivel az ott lakó N. L. bejelentette, hogy tetteleg bántalmazták, megverték. A helyszínen meghallgatott N. L. a rendőrök kérdésére elmondta, hogy éppen hazafelé tartott, amikor a lépcsőháza előtt a panaszos meglátta őt, és az út másik oldaláról elindult felé, miközben trágár szavakat ordibált neki. Amikor a panaszos odaért hozzá, egy korábbi sérelem miatt két alkalommal ököllel arcon ütötte, miközben továbbra is trágár szavakat ordibált.

Ezt követően a rendőrök az orvosi ügyeletre szállították N. L.-t – ahol átadták r. főtörzsrőrmester kollégájuknak –, majd visszamentek a bejelentés alapjául szolgáló cselekmény helyszínére, ahol a panaszos a már említett lépcsőház előtt tartózkodott két társával. A gépkocsiból kiszállva a rendőrök azt észlelték, hogy a szemmel láthatóan ittas állapotban lévő, félmeztelen panaszos „*torka szakadtából, artikulátlan hangon ordibál*”. Ezt követően a rendőrök intézkedés alá vonták a panaszost, felszólítva arra, hogy cselekményét fejezze be és igazolja személyazonosságát, aminek eleget tett.

A rendőrök ezek után a szolgálati gépkocsinhoz kísérték a panaszost, ahol közölték vele, hogy az általa elkövetett cselekmény szabálysértést képez, majd helyszíni bírságot szabtak ki vele szemben. A panaszos a csendháborítás szabálysértés elkövetését elismerte, a kiszabott helyszíni bírságot a jogairól szóló tájékoztatást követően elfogadta, a bírságszelvény kitöltése után azt aláírta, a csekket pedig átvette.

A rendőrök közölték továbbá a panaszossal, hogy mivel az N. L. sérelmére elkövetett bűncselekmény elkövetésével gyanúsítható, ezért előállítják a Kazincbarcikai Rendőrkapitányságra.

A rendőrségre bántalmazás miatt tett állampolgári bejelentés, majd N. L. által a helyszínre érkező rendőrök tudomására hozott – a panaszosra, mint elkövetőre utaló – elsődleges információk, továbbá a panaszos helyszínen tanúsított, szabálysértési tényállást kimerítő magatartása az Rtv. 13. § (1) bekezdése alapján – mind a közbiztonság, mind a közrend védelme érdekében – megalapozta a rendőrök panaszossal szembeni intézkedési kötelezettségét, ezért a panaszt elutasítom.

2.) Előállítás

Az Rtv. 33. § (2) bekezdésének b) pontja szerint „*A rendőr a hatóság vagy az illetékes szerv elé állíthatja azt, (...)*

b) aki bűncselekmény elkövetésével gyanúsítható; (...)”

Az Rtv. 15. § (1) bekezdése alapján „*A rendőri intézkedés nem okozhat olyan hátrányt, amely nyilvánvalóan nem áll arányban az intézkedés törvényes céljával.*”. A (2) bekezdés szerint „*Több lehetséges és alkalmas rendőri intézkedés, illetőleg kényszerítő eszköz közül azt kell választani, amely az eredményesség biztosítása mellett az intézkedéssel érintettre a legkisebb korlátozással, sérüléssel vagy károkozással jár.*”.

A sérelmezett rendőri intézkedés időpontjában hatályos, a Büntető Törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvény (a továbbiakban: Btk.) 271. § (1) szerint „*Aki olyan kihívóan közösségellenes, erőszakos magatartást tanúsít, amely alkalmas arra, hogy másokban megbotránkozást vagy riadalmat keltsen, ha súlyosabb bűncselekmény nem valósul meg, vétséget követ el és két évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.*”.

A Btk. 170. § (1) bekezdése szerint „*Aki más testi épségét vagy egészségét sérti, ha a sérülés vagy a betegség nyolc napon belül gyógyul, a könnyű testi sértés vétségét követi el, és két évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.*”. A (2) bekezdés alapján „*Ha a testi sértéssel okozott sérülés vagy betegség nyolc napon túl gyógyul, az elkövető a súlyos testi sértés büntetettét követi el és három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.*”.

Az N. L. által előadottak alapján a panaszossal szemben fennállt mind a garázdaság, mind a testi sértés bűncselekmény elkövetésének gyanúja, ami megalapozta előállítását. Ilyen esetekben az intézkedéshez a törvényben megkövetelt bűncselekmény vagy szabálysértés gyanúja (pl. Rtv. 33. § (1) a), 33. § (2) b), 33. § (2) f) pontjai) nem éri, nem is érheti el a büntetőjogi vagy szabálysértési felelősség megállapításához szükséges megalapozottság szintjét. Azaz amennyiben az intézkedés során a rendőr számára komolyabb mérlegelés nélkül megállapítható, hogy az intézkedés alá vont személy magatartása a tapasztalt körülmények alapján a szabálysértés gyanúját nyilvánvalóan felveti, ez kellő alapot szolgáltat az intézkedésre. Az ilyen objektív tapasztalatok alapján fogatosított intézkedést utóbb az sem teszi jogellenessé, ha a későbbiekben nem indul eljárás, vagy a megindult eljárásában a büntetőjogi vagy szabálysértési felelősséget nem állapítják meg (Fővárosi Bíróság 27.K.30.853/2010/2. sz. ítélete).

A panaszos személyes szabadságának korlátozását emellett a bűncselekmény felderítése érdekében szükséges elsődleges eljárási cselekmények idővesztés nélküli fogatosítása tette indokolttá. Tekintettel arra, hogy N. L.-t az orvosi ügyeletről a r. főtörzsőrmester – az orvosi vizsgálatot követően – szintén a Kazincbarcikai Rendőrkapitányság épületébe szállította, ezért a tanúmeghallgatás, a gyanúsított kihallgatása, valamint szüksége esetén a szembesítés a panaszos előállításával azonnal végrehajthatóvá vált. Az Rtv. 15. §-a által előírt arányosság követelménye ezért az intézkedés során nem sérült.

A fentiek alapján a panaszos előállítása jogszerű és arányos intézkedés volt, ezért az erre vonatkozó panaszt elutasítom.

3.) A kényszerítő eszköz (bilincs) alkalmazása

Az Rtv. 48. §-a alapján „A rendőr bilincset alkalmazhat a személyi szabadságában korlátozni kívánt vagy korlátozott személy a) önkárosításának megakadályozására, b) támadásának megakadályozására, c) szökésének megakadályozására, d) ellenszegülésének megtörésére.”

Az Rtv. 61. § (1) bekezdése szerint „A kényszerítő eszköz alkalmazására az érintettet – ha az eset körülményei lehetővé teszik – előzetesen figyelmeztetni kell.”

A kényszerítő eszköz alkalmazásáról készült 05040/8844/2012. id. számú jelentés rögzíti, hogy a panaszossal szemben kényszerítő eszközként az Rtv. 48. § c) pontja alapján – a szökés megakadályozása érdekében – 14:25 órától 14:35 óráig bilincs alkalmazására került sor. A parancsnoki kivizsgálás szerint a bilincs alkalmazása a panaszossal szemben jogszerű, szakszerű és arányos volt. Mind a fent említett jelentésben, mind az intézkedő rendőrök 2013. január 11-én kelt jelentéseiben egyaránt rögzítésre került, hogy a kényszerítő eszköz alkalmazására történő figyelmeztetés megtörtént.

Az Rtv. indokolása szerint a bilincs a szökés és a támadás megakadályozására szolgáló megelőző, védelmi jellegű kényszerítő eszköz, amelynek „(...) alkalmazása előzetes ellenállás tanúsítása nélkül vagy fizikai kényszer folyományaként is szóba jöhet. Az alkalmazás törvényi feltétele azonban, hogy kizárólag személyi szabadság korlátozásával járó rendőri intézkedés keretében (elfogás, előállítás, elővezetés, őrizetbevétel) alkalmazható.” Az Rtv. 48. §-ában foglaltak, valamint az idézett magyarázat alapján megállapítom, hogy a kényszerítő eszköz alkalmazására indokoltan, jogszerűen, az arányosság követelményének figyelembevételével került sor, ezért álláspontom szerint a bilincshasználat kapcsán a panaszost jogsérelem nem érte.

A rendőri jelentésben foglaltak, valamint N. L. tanúvallomása alapján megállapítható, hogy a panaszos előállítására kihívóan közösségellenes, erőszakos magatartása adott okot, közvetlenül az előállítását megelőzően pedig láthatóan ittas állapotban volt, és közterületen, agresszív módon hangoskodott. A panaszossal szemben a bilincs alkalmazására ezért nemcsak az Rtv. 48. § c) pontja – azaz szökésének megakadályozása –, hanem az Rtv. 48. § b) pontja – a támadás megakadályozása – is jogalapot jelentett, mivel megalapozottan lehetett tartani erőszakos, agresszív viselkedésétől, szökésétől, illetve támadásától. Ezeket a magatartásokat az előállított személynek ténylegesen nem kell tanúsítania, mivel a bilincshasználat célja az említett esetekben éppen a prevenció, a szökés vagy a támadás megakadályozása. Az intézkedő rendőrnek tehát mérlegelési lehetősége van a tekintetben, hogy ezen magatartások bekövetkezésének reális esélyével számol-e a konkrét esetben, vagy sem.

A mérlegelés során nem lehetett eltekinteni attól a körülménytől, hogy az intézkedő rendőrök előtt nem volt ismeretlen a panaszos személye, mivel erőszakos, garázda magatartása miatt a Kazincbarcikai Rendőrkapitányság területén szolgálatot teljesítő állomány korábban már több esetben is eljárás alá vonta.

Az előzmények ismerete, valamint a panaszos jelen intézkedés kapcsán tanúsított tetteges és verbális agressziója tehát egyaránt indokául szolgált a megelőzés céljából történő bilincshasználatnak, amin a panaszosnak az intézkedés során tanúsított együttműködő magatartása sem változtatott. A bilincs alkalmazással kapcsolatban a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság egy eset kapcsán ugyanis megállapította, hogy: „(...) őrzésbiztonsági szempontok alapozták meg a bilincs alkalmazását, mert az együttműködő magatartás és a

felperes ígérete, hogy nem fog megszökni nem vezethet az őrzésbiztonsági rendszabályok szigorú szintjének csökkentéséhez.(...)”¹.

A jogszabályhely pontatlan megjelölése a rendőri jelentésben nem érintette magának a sérelmezett intézkedésnek az indokoltságát és jogszerűségét, legfeljebb adminisztrációs hibának tekinthető, ami azonban – álláspontom szerint – alapjogi szintű jogsérelmet nem eredményezett. **A bilincs alkalmazásával kapcsolatos panaszt ezért a fentiek alapján elutasítom.**

4.) A ruházatátvizsgálás módja, valamint az annak során keletkezett kár megtérítése iránti igény

Az Rtv. 2. § (1) bekezdésében foglalt, alapelvi szintű rendelkezés szerint *„a rendőrség védelmet nyújt az életet, a testi épséget, a vagyonsbiztonságot közvetlenül fenyegető vagy sértő cselekménnyel szemben, felvilágosítást és segítséget ad a rászorulóknak. A rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait.”*

Az Rtv. 31. § (1) bekezdése szerint *„Akivel szemben személyi szabadságot korlátozó intézkedést foganatosítanak, annak ruházatát a rendőr a támadásra vagy az önveszély okozására alkalmas tárgy elvétele végett, előzetes figyelmeztetés után átvizsgálhatja.”* A (2) bekezdés úgy rendelkezik, hogy *„A ruházat átvizsgálását – halaszthatatlan eset kivételével – az intézkedés alá vonttal azonos nemű személy végezheti. Az intézkedés nem történhet szeméremsértő módon.”*

Az Rtv. 97. § (1) bekezdés h) pontja szerint: *„E törvény alkalmazásában h) fogvatartott: akit törvény, illetőleg törvény alapján kiadott hatósági határozat alapján a szabad mozgáshoz és tartózkodási hely szabad megválasztásához való jogában korlátoznak (őrizetbe vett, előzetesen letartóztatott, közbiztonsági őrizetben lévő, elfogott és előállított, elővezetett);”*

A Szolgálati Szabályzat 31. § (7) bekezdése szerint *„Elhelyezéskor a fogvatartottat nyilatkoztatni kell sérüléséről, esetleges panaszáról. Betegség vagy sérülés esetén orvosi ellátásban kell részesíteni, ruházatát támadás vagy önveszély okozására alkalmas tárgy elvétele céljából a felügyeletet ellátó rendőrnek át kell vizsgálnia. A ruházat átvizsgálását a fogvatartottal ellentétes nemű személy nem végezheti, valamint nem lehet jelen, kivéve, ha az átvizsgálás technikai eszközzel történik.”*

A panaszos előadta, hogy az előállító helyiségben történt elhelyezését megelőzően ruházatát átvizsgálták, cipőfüzőjét elvették, és a kapucnis felsőjéből úgy tépték ki az összehúzó zsinórt, hogy azzal ruházatát megrongálták, amelyről fényképfelvételeket is mellékelte.

A sérelmezett intézkedés kapcsán a panaszost előállító r. törzsőrmester 2013. január 11-én kelt, 05040/171/2013. ált. számú jelentésében rögzítette, hogy a rendőrkapitányság előállító helyisége előtti folyosón felszólította a panaszost, hogy vele szemben ruházat átvizsgálást fog végrehajtani, ezért ürítse ki a zsebeit, fűzze ki a cipőfüzőjét, és – ha van – a derékszíját is. A r. törzsőrmester észlelte, hogy a panaszos pulóverének összehúzó zsinórja van, ezért felszólította, hogy azt is fűzze ki. A panaszos *„agresszív, nem együttműködő magatartást tanúsított, a pulóverének a madzagját szabályszerűen kitepte magának”*, de a rendőr nem látta, hogy a ruházatán emiatt sérülés keletkezett volna.

¹ Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 20. K. 29867/2013/5. számú ítélete

A ruházatátvizsgálás során az előállítás foganatosításában részt vevő r. őrmester nem volt jelen, mivel annak időtartama alatt a panaszos előállításával kapcsolatos dokumentumokat készítette el. A rendkívüli őri feladatokat ellátó r. főörzsőrmester jelentésében leírta, hogy a panaszos a letéti tárgyainak elvételével kapcsolatban panaszt nem tett. Megjegyzést érdemel, hogy az előállításról készült rendőri jelentés alapján a panaszos az intézkedés során szemmel láthatóan ittas állapotban volt.

A Pp. 195. § (1) bekezdése értelmében a rendőri jelentés közokiratnak minősül, mely szerint a jelentésben foglaltak teljes mértékben – tehát az ellenkező bizonyításáig – bizonyítják az abban foglaltakat. Figyelembe véve a hivatkozott rendőri jelentések közokirati jellegét, valamint azt a tény, hogy a panaszos állítását – mely szerint ruházata a ruházat átvizsgálás végrehajtása során, annak módja miatt rongálódott meg – semmilyen bizonyítékkal nem támasztotta alá, ezért a bizonyítékok értékelése során a rendőri jelentésben foglaltakat fogadtam el a döntéshozatal alapjául. **A panaszt a ruházat átvizsgálás végrehajtásának módja tekintetében a fentiek alapján elutasítom.**

5.) Az előállítás időtartamáról szóló igazolás tartalma

Az Rtv. 33. § (3) bekezdése szerint *„A rendőrség az előállítással a személyi szabadságot csak a szükséges ideig, de legfeljebb 8 órán át korlátozhatja. Ha az előállítás célja még nem valósult meg, indokolt esetben ezt az időtartamot a rendőri szerv vezetője egy alkalommal 4 órával meghosszabbíthatja. Az előállítás időtartamát a rendőri intézkedés kezdetétől kell számítani.”* A (4) bekezdés előírja, hogy *„Az előállítottat szóban vagy írásban az előállítás okáról tájékoztatni kell, és az előállítás időtartamáról részére igazolást kell kiállítani.”*

A panaszos álláspontja szerint az előállításának időtartamáról kiállított irat valótlán adatokat tartalmaz, mivel személyi szabadságának korlátozása 12:30 órakor kezdődött és 19:30 órakor fejeződött be, amit a rendőrség épületéből történő távozásakor bekapcsolt telefonjának órája alapján állapított meg.

A rendőrség által kiadott igazolás alapján a panaszos személyi szabadságának korlátozása 14:25 órától 19:10 óráig tartott. A panaszos a dokumentumot aláírásával ellátta, azzal kapcsolatban panasszal nem élt.

N. L. tanúvallomása során elmondta, hogy az adott napon 13:30 óra körüli időben ment haza gyalogosan, miközben találkozott a panaszossal. A Kazincbarcikai Rendőrkapitányság ügyeleti eseménynaplójában a bántalmazás időpontjaként 13:50 óra körüli idő került rögzítésre.

Az intézkedést foganatosító rendőrök 2013. január 11-én kelt jelentései alapján az ügyeletvezetőtől 14:10 órakor kaptak utasítást arra, hogy jelenjenek meg a helyszínen. Ezt követően N. L.-t az orvosi ügyeletre szállították – amely szintén a Május 1. utcában található –, ahol átadták r. főörzsőrmester munkatársuknak, majd visszamentek a panaszoshoz. Az orvosi látélet 14:45 órakor készült el.

A helyszíni bírság kiszabására a rendőri jelentések, és a 2050420572036 sorszámú Nyomtatvány alapján 14:20 órakor került sor. Az előállítás végrehajtásáról/kényszerítő eszköz alkalmazásáról szóló rendőri jelentés szerint a panaszossal 14:25 órakor közölték, hogy az N. L. sérelmére elkövetett bűncselekmény gyanúja miatt intézkedés alá vonják.

A Kazincbarcikai Rendőrkapitányságon – a Robotzsaru Neo elektronikus ügyviteli rendszer adatai alapján – a panaszost előállító r. őrmester 15:34 órakor rögzítette a panaszossal szembeni büntető feljelentést, majd 15:58 órakor készítette el az intézkedésről szóló rendőri jelentést. Ezt követően került sor N. L. tanúkénti kihallgatására, amely eljárási cselekmény 17:06 órától 17:33 óráig tartott. A gyanú közléséhez szükséges, azt megalapozó tények és bizonyítékok összegyűjtése után került sor a panaszos gyanúsított kihallgatására 18:28 órától 18:41 óráig. Ezek után – 18:43 órakor – készült el a gyanúsított részére szóló idézés. Az utóbbi eljárási cselekményeket a bűnügyi forrónyomos szolgálatot ellátó r. főörzsőrmester hajtotta végre.

A panaszos szabadon bocsátására a rendőrségi dokumentumok alapján 19:10 órakor, az idézés átadását követően került sor.

A panaszos személyi szabadságának korlátozása tehát 4:45 órán keresztül tartott, amely meg sem közelítette a törvény által lehetővé tett maximumot. Ezen időtartam alatt – a fent felsorolt eljárási cselekmények mellett – sor került ruházatának átvizsgálására, a letéti tárgyairól szóló jegyzék elkészítésére, az előállítással kapcsolatos jogairól és kötelezettségeiről történő tájékoztatására, valamint az azokkal kapcsolatos nyilatkoztatására is.

Tekintettel arra, hogy a panaszos a beadványában megfogalmazott állítását semmilyen bizonyítékkal nem támasztotta alá, ezért a felsorolt – közokiratnak minősülő – bizonyítási eszközök tartalmát vettem alapul. A panaszt ezek alapján elutasítom.

VI.

A Panasztestület állásfoglalásában megállapította, hogy az előállítás időtartama sértette a panaszos személyes szabadsághoz való jogának érvényesülését, mivel a panaszos közel két órát töltött el úgy az előállító helyiségben, hogy vele szemben, vagy az ügyében semmilyen eljárási cselekményt nem fogantatosítottak a rendőrök.

A panaszos beadványában azt sérelmezte, hogy a rendőrök által kiállított igazolás az előállításának időtartamára vonatkozóan valótlán adatokat tartalmaz, ugyanakkor arról nem tett említést, hogy előállításának időtartamát aránytalanul hosszúnak tartotta volna. Tekintettel arra, hogy jelen panasz eljárás kérelemhez kötött, így a vizsgálat kizárólag a panaszban előadottakra terjedhet ki. A bíróság töretlen gyakorlata szerint (lásd: Fővárosi Törvényszék 20.K.33.505.2010. számú ítélete) a közigazgatási eljárás során az alperesnek – azaz jelen esetben az Országos Rendőr-főkapitányságnak – csak az a kötelessége, hogy a felperesi panaszban rögzítetteket vizsgálja, és ebben a körben jogszabályi hivatkozással alátámasztottan érdemben állást foglaljon. A személyi szabadság korlátozás időtartamának érdemi vizsgálatát a Ket. 29. § (1) bekezdésében foglaltak alapján – kérelem hiányában – ezért mellőztem.

Megjegyzem ugyanakkor, hogy a Panasztestület állásfoglalásának idézett megállapításával – a határozat V. részének 5.) pontjában kifejtett bizonyítékokat figyelembe véve – nem értek egyet.

Határozatom az alábbi jogszabályokon alapul:

- Magyarország Alaptörvénye II., IV. és XXIV. cikk;
- a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény 195. § (1) bekezdése és 330. § (2) bekezdése;
- a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény 100. § (1) bekezdés e) pontja, valamint 109. § (1) bekezdés a) pontja;
- a Büntető Törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvény 170. § (1) és (2) bekezdései, valamint 271. § (1) bekezdése;
- a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény 2. § (1) bekezdése, 15. §-a, 13. § (1) bekezdése, 16. § (1) bekezdése, 18. § (1) bekezdése, 19. § (1) és (2) bekezdései, 20. § (1) és (2) bekezdései, 26. § (1) bekezdése, 31. § (1) bekezdése, 33. § (2) bekezdésének a) és f) pontjai, valamint (3) és (4) bekezdései, 39. § (1) bekezdés c) pontja, 48. § b) és d) pontjai, 92. § (1) és (3) bekezdései, a 93/A. § (6), (7) és (9) bekezdései;
- a rendőrség szolgálati szabályzatáról szóló 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet 15. § (1) bekezdése, 39. § (1) és (2) bekezdései, 41. § (4) bekezdésének b) pontja;
- a szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi II. törvény 193. § (2) bekezdése, 216. § (1) és (2) bekezdései.

Budapest, 2014. február 10.

**Papp Károly r. altábornagy
rendőrségi főtanácsos
országos rendőrfőkapitány**